

1. Dünya Savaşı(1914-1918)

Hazırlayan:Bilge Akbaşak

1. Dünya Savaşı Öncesi Avrupa:

Savaştan 200 yıl önceye göre Avrupa'nın süper güçleri aynıydı fakat aradaki denge değişmişti.

En güçlü devlet 1866'da Avusturya, 1870'de Fransa imparatorluğunu mağlup eden Prusya krallığı temelli Alman imparatorluğuydu. Ardından Rusya ve kıtadaki dengeyi korumaya çalışan Britanya geliyordu.(özellikle askeri alanda)

Fransız ihtilali ardından ortaya çıkan milliyetçilik akımı kıtadaki çok uluslu imparatorluklara ağır darbe vermişti.

Britanya

- En zengin ve en sanayileşmiş ülke.
- Gücünü donanmasından alıyordu bu nedenle Almanya'nın donanma yarışından endişeleniyordu.
- Gıdada dışa bağımlı ve küresel ticareti korumak zorunda.
- Rusya ve Fransa ile Doğu Akdeniz'de çıkar çatışmaları var

Fransa

- Ekonomisi yavaş geliyor, nüfus artışı Avrupa'nın en düşüklerinden.
- 1870'te Almanya'ya yenilmesi ardından Afrika'ya yöneldi.
- Doğu Akdeniz'deki varlığı Britanya'yı rahatsız ediyor.

Rusya

- Dev nüfuslu ama sanayisi hâlâ zayıf.
- Balkanlarda Slav milliyetçiliğini destekleyerek Osmanlı ve Avusturya'yı zor durumda bırakıyor.
- Hindistan'a yaklaşan genişlemesi Britanya ile çatışma yaratıyor.

Avusturya-Macaristan

-Çok uluslu ve iç yapıda hassas bir imparatorluk.

-Balkanlardaki Slav hareketleri yüzünden zayıflıyor.

Rusya ile Balkan hareketi, İtalya ile sınır sorunları nedeniyle sürekli gerilim altında.

Almanya

- Hızla büyüyen bir sanayii dev, kömür ve çelikte Britanya'yı geçmiş durumda.
- Militarist yapısı güçlü, toplumun çoğu orduyu destekliyor.
- ‘Dünya Gücü’ olma hedefiyle donanmasını ve etkisini genişletiyor.
- Ekonomik gücü ve askeri yükselişi Avrupa'daki dengeyi bozuyor.

Birinci Dünya Savaşı Başlıca Nedenleri:

- Birleşik Almanya'nın yükselişe geçmesi
- 20.yüzyıl Avrupa'sında güç dengesizliği
- Büyük Güçler arasında silahlanma yarışı
- Avrupa Emperyalizmi, Asya ve Afrika'da rekabet
- Uluslararası karşıt itifakların artması
- Orta Avrupa'da milliyetçiliği yükselişi
- Arşidük Ferdinand Suikastı

Arşidük Ferdinand'ın Suikastı

28 Haziran 1914'te Arşidük Frans Ferdinand, oturduğu Avusturya-Macaristan İmparatorluğun'un varisi ve ordunun başkomutanıydı. O gün Saraybosna'ya yaptığı resmi ziyaret sırasında, Sırp milliyetçisi bir grup olan Kara el örgütünden suikastçilerin düzenlediği komploda, genç milliyetçi Gavrilo Princip Arşidükü ve eşini arabada vurdu. Eşi olay yerinde Arşidük ise kısa süre sonra öldü.

Bu suikast Avrupa'daki gergin ittifak sistemini tetikledi, kısa süre sonra büyük devletler birbirine savaş ilan etti ve böylece 1. Dünya Savaşını başlatan bir tetikleyici oldu.

Savaşta Bloklar

İtilaf Devletleri:

-İngiltere

-Fransa

-Sırbistan

-Rusya İmparatorluğu

-İtalya(taraf değiştirdi)

(Portekiz, Romanya, Yunanistan ve ABD sonradan katıldı)

İttifak Devletleri:

-Almanya

-Avusturya-Macaristan

-Bulgaristan

-Osmanlı

(Bulgaristan ve Osmanlı sonradan katıldı)

28 Temmuz 1914'te Avusturya-Macaristan, Sırbistan'a savaş açarak 1. Dünya savaşını resmi olarak başlatmıştır.

1. Dünya Savaşında Silah Teknolojisi

- Sanayi devrimi sonrası silah üretimi makineleşti silahlar artık seri ve bol miktarda üreilmeye başlandı.
- Ağır topçular savaşın en belirleyici silahlarıydı, 1918'e doğru isabet oranları arttı.
- Telsizi uçaklar hedef belirlemede kullanıldı.
- El Bombası 1915'te güvenli üretimle yaygınlaştı.
- İçten yanmalı motorlar sayesinde ordular motorlu araçlar ve erken zırhlı araçlar kullanmaya başladı.

Siper Savaşı

- Siper Savaşı 1. Dünya savaşında Batı Cephesi'nde görülmüş bir savaş tarzıdır.
- Askerler düşmanla doğrudan cephede savaşmak yerine, uzun zaman çamur-pislik ve dikenli tellerle çevrili siperlerde bekleyerek savunma yapmışlardır.
- Bu durum savaşın arz-talep dengesini bozmamış aksine savaşı uzatmış cephe hattı sabit kalmıştır.
- Siper savaşları askerler için hem fiziksel hem psikolojik büyük bir zorluk oluşturmuştur. Çamur, hijyen eksikliği, sürekli bombardıman ve hastalıklar yaygın hale gelmiştir.

1. Dünya Savaşının Kritik Muharebeleri

Marne Muharebesi(5-14 Eylül 1914):

Almanya Paris'e ilerliyordu. Bu duruma karşın itilaf devletleri hızla karşı saldırı başlattı.

Almanların Schlieffen Planı başarısız oldu.

Savaş itilaf zaferiyle bitti, Batı cephesinde hareketli savaştan siper savaşına geçildi yaklaşık 250.000 asker kaybı verildi.

Verdun Muharebesi(21 Şubat-18 Aralık 1916)

Almanlar Fransız ordusunu yıpratarak morali bozmaya çalıştı.

10 süren savaş Batı Cephesi'nin en uzun ve en kanlı muharebesi.

Fransız savunması başarı oldu, Verdun Düşmedi.

Yaklaşık 700.000 asker kaybı oldu.(ölü+yaralı)

Some Muharebesi(1 Temmuz-18 Kasım 1916)

Alman hatları kırılmaya çalışıldı.

1 milyon üzerinde kayıp verildi ve çok az toprak kazanıldı.

İlk tank kullanımı gerçekleştirildi.

1. Dünya Savaşında Cepheler

Batı Cephesi:

Konum:Almanya, Fransa ve Belçika arasındaki topraklar.

Taraflar: Almanya-Fransa, İngiltere ve sonradan ABD

Bu cephede siper savaşları yoğun olarak görüldü.

İlerleme yavaş, savaş neredeyse durgundu.

Doğu Cephesi:

Konum: Almanya, Avusturya-Macaristan ve Rusya sınır hattı.

Taraflar: Almanya ve Avusturya-Macaristan-Rusya

Bu cephede daha geniş alanlarda hareketli savaşlar yapılmıştır.

Siperleşme batı cephesi kadar yoğun değildi.

Savaş alanı çok büyük, dolayısıyla lojistik ve asker yönetimi zor.

1. Dünya Savaşında Önemli Olaylar

İtalya'nın Taraf Değiştirmesi:25 Nisan 1915 yılında İtalya ittifak devletleriyle Londra Paktını imzaladı ve taraf değiştirdi.

Çanakkale Savaşı:1915-1916 yılları arası ittifak devletleri Osmanlı'dan İstanbul'a ulaşma hedefi başarısız oldu. Osmanlı Stratejik bir savunma zaferi kazandı.

Jutland Savaşı: 31 Mayıs-1 Haziran 1916'da Jutland'da Almanya ile Britanya donanmaları 1. Dünya Savaşının en büyük zırhlı çarpışmalarından birisini yaşamıştır.

ABD'nin Savaşa Girmesi:6 Nisan 1917'de Alman denizaltıların sınırsız saldırı politikası ve Meksika ile ittifak kurma girişimini gerekçe göstererek ABD Almanya'ya resmi olarak savaş ilan etmiştir.

Rusya'nın Yıkılışı:1917'de Rusya ekonomisi ve aldığı yenilgilerden dolayı halk Şubat Devrimi'ni gerçekleştirdi ve Çar devrildi. 1918 Brest-Litovsk Antlaşmasıyla savaştan çekildi.

Birinci Dünya Savaşının Sonuçları

- Rus, Alman, Avusturya-Macaristan ve Osmanlı imparatorlukları yıkıldı.
- Avrupa ve Orta Doğu'da yeni devletler kuruldu.
- Alman sömürgeleri ve Orta Doğu, İtilaf Devletleri'nin kontrolüne geçti.
- Avrupa, Asya ve Afrika'da ülke sınırları değişti.
- Milletler Cemiyeti kuruldu.
- Çatışmalar sonucunda 8,5 milyondan fazla asker öldü.
- Büyük bir ekonomik ve sosyal yıkım yaşanmıştır.

Kaynakça:

[https://tr.wikipedia.org/wiki/Rus_Devrimi_\(1917\)](https://tr.wikipedia.org/wiki/Rus_Devrimi_(1917))

<https://encyclopedia.usmmm.org/content/tr/article/world-war-i#:~:text=ABD'nin%20Sava%C5%9Fa%20Girmesinin%20ve%20Rus%20Devriminin%20Etkileri&text=Almanya'nın%20sınırsız%20denizaltı%20savaşı,Almanya'ya%20savaş%20ilan%20etti.>

https://tr.wikipedia.org/wiki/Jutland_Muharebesi

<https://www.britannica.com/list/timeline-of-world-war-i>

https://tr.wikipedia.org/wiki/I._Dünya_Savaşı_kronolojisi

<https://www.haberturk.com/birinci-dunya-savasi-cepheleri-ve-kronolojik-siralamasi-1-dunya-savasinda-osmanli-nin-savastigi-cepheler-hangileri-hteg-3539331>

https://tr.wikipedia.org/wiki/Somme_Muharebesi

https://tr.wikipedia.org/wiki/Verdun_Muharebesi

[https://tr.wikipedia.org/wiki/I. Marne_Muharebesi](https://tr.wikipedia.org/wiki/I._Marne_Muharebesi)

<https://www.worldhistory.org/trans/tr/2-2820/siper-savasi/>

<https://sarkac.org/2018/05/birinci-dunya-savasinda-silah-teknolojisi/>

<https://encyclopedia.usmmm.org/content/tr/article/world-war-i-abridged-article>

<https://www.worldhistory.org/trans/tr/2-2814/arsiduk-franz-ferdinandin-suikasti/>

<https://www.worldhistory.org/trans/tr/2-2723/birinci-dunya-savasi-nedenleri/>

<https://stratejikortak.com/2020/03/1-dunya-savasi-oncesi-avrupa.html>